

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3253/2019
01.10.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Војислав Џоковић, адвокат из ..., против туженог Општа болница ..., чији је пуномоћник Саша Драјић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4223/2018 од 22.05.2019. године, у седници већа одржаној дана 01.10.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог, изјављена против одлуке из става првог, трећег и четвртог изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4223/2018 од 22.05.2019. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 4223/2018 од 22.05.2019. године, у ставу првом изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Ваљеву П1 75/18 од 12.09.2018. године у ставу првом изреке, па је утврђено да је ништав члан 5. став 6. уговора о раду број .. од 11.12.2017. године, закључен међу парничним странкама, а у преосталом делу је одбијен основни тужбени захтев тужиље за утврђење да је у целости ништав наведени уговор о раду. У ставу другом изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Ваљеву П1 75/18 од 12.09.2018. године у ставу другом изреке, па је одбијен евентуални тужбени захтев тужиоца да се као незаконит поништи уговор о раду .. од 11.12.2017. године, закључен између парничних странака. У ставу трећем изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу трећем изреке пресуде Основног суда у Ваљеву П1 75/18 од 12.09.2018. године, па је одређено да свака странка сноси своје трошкове поступка. У ставу четвртом изреке, одређено је да свака странка сноси своје трошкове жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену и то одлуке из става првог у делу у коме је утврђена ништавост члана 5. став 6. уговора о раду од 11.12.2017. године, става трећег и четвртог изреке, тужени је поднео благовремену и дозвољену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужиља је поднела одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду по ревизији туженог у смислу члан 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11... 87/18), па је утврдио да није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредбе парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. На друге битне повреде одредаба парничног поступка у садржини ревизије није конкретно указано.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била у радном односу у Здравственом центру у ..., на радном месту доктор медицине службе анестезије, реанимације и интензивне неге, по основу уговора о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности од 15.03.2017. године. У члану 2. овог уговора је одређено да је радни однос запосленог заснован са пуним радним временом у трајању од 36 часова недељно, док је у члану 5. став 1. предвиђено да се основна зарада запосленог утврђује на основу цене рада за најједноставнији рад и коефицијента утврђеног Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама од 19,90. Ставом 4. истог члана решења предвиђено је да запослени има право на увећану зараду у висини утврђеној законом, колективним уговором и општим актом послодавца. Дана 25.12.2013. године извршена је статусна промена издвајања организационих јединица у саставу Здравственог центра ... у самосталне здравствене установе - Дом здравља ..., Дом здравља ..., Дом здравља ..., Дом здравља ... и Општа болница ... . Тужила је наставила рад у Општој болници ... . Уговор о раду закључен је дана 11.12.2017. године. Чланом 1. тог уговора потврђено је да тужила по окончању статусне промене и брисања правног претходника наставља рад на неодређено време код Опште болнице ..., као правног следбеника, на радном месту лекара специјалисте анестезиолога за реанимацију у Служби за анестезију са реанимацијом. Чланом 2. тог уговора је предвиђено да ће послове и задатке на овом радном месту тужила обављати са скраћеним радним временом у трајању од 36 сати недељно, а чланом 5. ставом 1. је одређено да запослени има право на одговарајућу плату која се утврђује на основу основице за обрачун и исплату плате коју утврђује Влада РС, коефицијента који је прописан Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама од 28,24, додатка на плату и обавезе које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање у складу са законом. У ставу 4. истог члана је одређено да запослени има право на додатке на плату у висини утврђеној законом, колективним уговором и општим актом послодавца, а према ставу б. основна плата и додаци на плату рачунају се на просечни фонд часова рада од 174 месечно.

Полазећи од напред утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је оценио да је неоснован тужбени захтев тужиле да се утврди ништавост оспореног уговора о раду, будући да није противан члану 103. Закона о облигационим односима. Усвојио је евентуални захтев да се поништи као незаконит исти уговор јер није испоштована процедура прописана одредбама чланова 171. и 172. Закона о раду. Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду тако што је делимично усвојио примарни тужбени захтев и утврдио ништавост одредбе члана 5. став 6. спорног уговора о раду, док је у преосталом делу захтев за утврђивање ништавости целог уговора и захтев за поништај истог уговора одбио као неоснован. Према оцени другостепеног суда ова одредба уговора о раду је супротна одредбама 37. и 38. став 2. и 96. ПКУ за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, АП Војводина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник

РС“ 1/15) којима је установљено право запосленог у здравственој установи са скраћеним радним временом да остварују права из радног односа као да раде пуно радно време.

По схватању Врховног касационог суда, наводи ревизије којима се указује на погрешну примену материјалног права нису основани.

Уговор о раду је конкретизација законских и других прописа којим се регулишу међусобна права, обавезе и одговорности запосленог и послодавца при заснивању или трајању радног односа. Конкретизација се врши имајући посебно у виду одредбе којима се на специфичан начин регулише положај одређених категорија запослених. На положај ових категорија примењују се оне одредбе којима је њихов статус регулисан на посебан начин.

Одредба члана 91. став 4. ПКУ на коју се тужени неосновано позива у ревизији прописује да се основна плата и додаци на плату из члана 96. овог колективног уговора рачунају на просечан фонд часова рада од 174 месечно. Међутим, одредба члана 37. истог општег акта прописује да се запосленима који раде на нарочито тешким, напорним и за здравље штетним пословима на којима и поред примене одговарајућих мера безбедности и заштите живота и здравља на раду, средстава и опреме личне заштите, постоји повећано штетно дејство на здравље запосленог (у даљем тексту: радна места са повећаним ризиком) скраћује се радно време сразмерно штетном дејству услова рада на здравље и радну способност запосленог, у складу са законом и овим уговором. По члану 38. став 2. трећу групу послова за коју се утврђује радна недеља од 36 сати чине радна места у операционим и порођајним салама (радна места лекара, бабица, анестетичара и инструментара), а где спада и радно место тужиље. Сагласно одредби члана 34. став 3. ПКУ запослени на наведеним пословима остварују права из радног односа као да раде са пуним радним временом. Одредба члана 91. став 4. ПКУ прописује да се основна плата и додаци на плату из члана 96. овог колективног уговора рачунају на просечан фонд часова рада од 174 месечно. Та одредба је дословно унета у уговор о раду тужиље она је супротна одредбама којима се установљава право исте да са скраћеним радним временом остварује сва права из радног односа као да ради пуно радно време. Због тога је правилном применом члана 103. Закона о облигационим односима од стране другостепеног суда утврђена њена ништавост. Ово посебно имајући у виду одредбу члана 2. став 2. ПКУ, која прописује, да колективни уговор код послодавца, односно правилник о раду (у даљем тексту: општи акт) и уговор о раду не могу да садрже одредбе којима се утврђују мања права и неповољнији услови рада запосленог од права и услова утврђених законом и овим уговором.

Имајући у виду да ни осталим наводима ревизије није доведена у питање правилног побијане одлуке, то је на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку одлучено као у изреци пресуде.

**Председник већа - судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић